

Datum

18-08-2020

Onderwerp

Visie op laagdrempelig ontmoeten:
"Thuis in de Buurt"

Aantal bijlagen

4

Wat adviseert het college te besluiten?

1. Beleidsvisie op laagdrempelig ontmoeten "Thuis in de Buurt" vast te stellen

Wat is de aanleiding voor dit advies?

Op 18 juni 2020 is de conceptvisie op de nieuwe ontmoetingsfunctie van wijk- en dorpshuizen "Thuis in de Buurt" opiniërend besproken in de commissie Sociaal-Bestuurlijk. Dit gebeurde aan de hand van vier vragen:

1. Wat vindt u van het concept om het buurthuis in te zetten als middel om de sociale veerkracht van onze inwoners te versterken?
2. Wat vindt u van het idee om het beheer van het buurthuis onder te verdelen in twee rollen: technisch beheer (gebouwbeheer) en sociaal beheer (inhoud)?
3. Wat vindt u van het idee om te gaan werken met meerdere verhuurtariefgroepen, zodat we bewonersinitiatief (meer) stimuleren en faciliteren?
4. Vindt u dat we het verlies aan inkomsten door de drie verhuurtariefgroepen moeten compenseren door andere inkomsten te werven of kunnen we het buurthuis ook zien als openbare ruimte waar we op willen investeren?

De commissie is in overwegende mate positief over de insteek van de visie: laagdrempelig ontmoeten mogelijk maken in wijk- en dorpshuizen door in te zetten op het realiseren van

collectieve voorzieningen (substitutie) voor kwetsbare inwoners, gericht op het versterken van de sociale veerkracht.

Belangrijke opmerkingen en suggesties die de commissie heeft meegegeven, zijn de volgende:

- Zet niet alleen in op kwetsbare mensen;
- Werk de visie verder uit in nauw overleg met de beheerstichtingen;
- Het onderscheid tussen sociaal beheer en technisch beheer is nuttig. Kijk goed hoe dat vorm gegeven wordt;
- Durf te sturen op maatschappelijk rendement;

Advies ASD

Ook de ASD heeft advies uitgebracht over de conceptnotitie (zie bijlage). De ASD onderschrijft het uitgangspunt van het versterken van de sociale veerkracht. Voor de verdere uitwerking en implementatie van het laagdrempelig ontmoeten adviseert de ASD om dit in te bedden in een stevig net werk van voorzieningen op buurt- en wijkniveau, gericht op preventie. Zie voor een meer gedetailleerde reactie op het advies van de ASD bijgevoegde antwoordbrief.

Relatie met rapport Rekenkamer “(laagdrempelig) ontmoeten in Oss”

Op 16 april 2020 is het rapport van de Rekenkamer over laagdrempelig ontmoeten besproken in de raad. We kunnen vaststellen dat veel van de uitgangspunten en ook conclusies van het rapport hun weerslag hebben gevonden in deze beleidsvisie “Thuis in de Buurt”. Daarmee is de visie in lijn met wat de Rekenkamercommissie heeft aanbevolen.

Welk resultaat willen we bereiken?

Met deze visie gaan we nu het gesprek aan met de besturen van de wijk- en dorpshuizen en andere belanghebbenden hoe we dit vertalen naar nieuwe functies en nieuwe exploitatieafspraken.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

- 1.1.1. Steeds meer mensen zijn voor ontmoeting aangewezen op de eigen wijk of buurt*
Onder invloed van de grote stelselwijzigingen (WLZ/WMO) is er steeds meer sprake van extramuralisering. Dat wil zeggen dat (kwetsbare) inwoners steeds langer ondersteund worden in hun eigen woon- en leefomgeving. Allerlei zorginstellingen sluiten hun deuren en verplaatsen hun aanbod naar wijken en buurten. Daardoor verandert de behoefte aan ontmoeting op wijk- en buurtniveau.

1.1.2. 'Ontmoeten' moet makkelijker en toegankelijker worden gemaakt voor inwoners
De financieel-economische verschillen tussen inwoners nemen toe. Daardoor zijn grotere groepen mensen niet (goed) in staat om bijvoorbeeld de lidmaatschapsgelden van verenigingen, kosten voor deelname aan activiteiten of commerciële prijzen voor koffie te betalen. Flankerend armoedebelief slaagt er niet in om dit gat voldoende te dichten. Er komt hierdoor steeds meer behoefte aan vormen ontmoeting zonder (hoge) financiële drempels.

1.1.3. We hebben een transformatie-opdracht te vervullen in de zorg en welzijnsvoorzieningen.
Vanuit de WMO moeten we onze inwoners voorzien van passende vormen van hulp, zorg en ondersteuning. In het palet aan voorzieningen die we daarvoor inzetten, moeten we een verschuiving realiseren. We willen zoveel mogelijk laagdrempelige, collectieve voorzieningen op buurt- wijkniveau ontwikkelen. Daardoor hoeven we minder dure en gespecialiseerde vormen van hulp en ondersteuning in te zetten en blijft het geheel betaalbaar. Wijk- en dorpshuizen kunnen in het ontwikkelen en aanbieden van aangepaste vormen van dagbesteding en laagdrempelige ontmoeting hierin een grotere rol spelen.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

1.2.1. We hebben nog niet met iedereen gesproken
We beseffen heel goed dat elk wijk- of dorpshuis zijn eigen positie en functie heeft in de gemeenschap. De gemeenschapshuizen hebben zich geleidelijk aan ontwikkeld, afgestemd op de mogelijkheden van de gemeenschap waarvoor ze bedoeld zijn. Dit alles binnen het kader, waarbij de dagelijkse exploitatie van het gemeenschapshuis betaald wordt uit de opbrengsten van verhuur en horeca. Door dit alles zijn er ook aanzienlijke verschillen ontstaan in het functioneren van de wijk- en dorpshuizen in de verschillende buurten, wijken en kernen. Juist vanwege deze verschillen willen we eerst zelf als gemeente een heldere visie ontwikkelen, alvorens we het gesprek aangaan met de besturen van wijk- en dorpshuizen. Dan kunnen we vervolgens ook maatwerk toepassen, waar de situatie daar om vraagt.

1.2.2. De financiële gevolgen van deze beleidsvisie zijn nog niet in beeld.
Als er meer laagdrempelige ontmoetingsactiviteiten worden ontwikkeld en aangeboden, zou dit ten koste kunnen gaan van verhuuropbrengsten. Daardoor zou de exploitatie duurder kunnen gaan uitvallen. Tegelijkertijd willen we ook vanuit de

zorg- en ondersteuningskant meer aanbod te ontwikkelen, wat kan zorgen voor nieuwe inkomstenstromen voor wijk- en dorpshuizen. Omdat dit een maatwerkproces is, wat we in de komende jaren moeten zien vorm te geven met tal van belanghebbenden, kunnen we nog niet aangeven of het per saldo meer geld van de gemeente gaat kosten. Ook weten we nu nog niet welke uitvoerings-gevolgen dit heeft voor bijvoorbeeld onze afdeling Vastgoed.

Bij het ontwikkelen van de nieuwe Iemhof doen we nu de eerste ervaringen hiermee op.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

Nog niet van toepassing

b. Privacy

Niet van toepassing

c. Communicatie

Bijgaande brief is ter beantwoording naar de ASD gezonden

d. Uitvoering

Na de vaststelling van deze visie gaan we aan de hand van een project-aanpak de visie implementeren

e. Overlegd met

interne afdelingen en de commissie Sociaal Bestuurlijk

Samenvatting

De rol en functie van de wijk- en dorpshuizen is aan verandering onderhevig. Omdat de samenleving verandert, moeten de wijk- en dorpshuizen mee-veranderen. De samenstelling van onze bevolking wijzigt zich gestaag, steeds meer mensen zijn door extramuralisering aangewezen op hun eigen woon- en leefomgeving en het traditionele verenigingsleven verandert.

Dit vraagt om een nieuwe visie op de ontmoetingsfunctie van de wijk- en dorpshuizen, waarbij we deze opnieuw inbedden in de huidige en toekomstige maatschappelijke ontwikkelingen. Een belangrijke pijler voor de nieuwe stijl wijk- en dorpshuizen wordt het concept van het versterken van de sociale veerkracht van inwoners. Door dit concept als leidend principe te nemen en hiervoor de juiste voorwaarden te scheppen, richt dat de programmering en de exploitatie van de wijk- en dorpshuizen.

Met het omarmen van deze visie kunnen we op een duidelijke wijze het gesprek aan met de belanghebbenden en kunnen we daarna de consequenties voor de uitvoering verder met elkaar bepalen.